CODZIENNA

# Gazeta Krakowska

Nr. 68. rok 1832. NIEDZIELA 11 MARCA.

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, niezawodnie o godz: 4 po połudn: w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA:
Kwartalna........złp. 12.
Miesięczna....... ,, 5.
Ner pojedynczy...gr: 10.
Za donie: od wiér: g. 15.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.
Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0 ° Reaumiuro.

| Dzień godzina | Barometr na 0° ϱ. | Therm: | Higrometr | Wiatr | Stan Atmosf: | UWAGI. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 7 | 27 7. 762 | -- 3. 8 | -- 8,0 | żaden | pogoda | |
| 9. 12 | ,, 8. 482 | †0. 6 | 6,0 | wschodni słaby | pochmurami | |
| 3 | ,, 8. 825 | † 0. 7 | 6,0 | pół. wschodni słaby | ,, ,, | |
| 9 | ,, 9. 158 | --0. 1 | -- 6,0 | wschóoni słaby | ,, ,, | |

## Część Nieurzędowa.

### ROSSYA.

ODESSA 3 Lutego.

— *Dziennik Odessy* umieścił listy z Jass i Bukarestu z d. 30 grudnia z. r. i 9 stycznia r. b. w których między innemi wyrażono »Reforma naszych instytucyi ustanowiona traktatem Adryanopolskim, z końcem roku 1831 bliską jest swego uzupełnienia. Rozciąga się ona na wszystkie stosunki towarzyskiego naszego pożycia, z nią rozpoczyna się nowa era dla Multan i Wołoszczyzny, posiadających nayżyźnieysze grunta i naychlubnieysze wspomnienia. Historya nasza przedstawi przyszłym pokoleniom piękny obraz spokoyności. Prawość w każdym względzie, dobre urządzenie mieyscowych źródeł bogactwa, powrót do dawnych zasad i praw, usunięcie zakorzenionych nadużyć które mieysce tamtych zajęły, te są jednem słowem odżyłe zasady, jakie przyjął rząd oświecony, względny i sprężysty. Wytrwałość i niezmordowana czynność naszego prezydenta, jenerała adjutanta Kisselew zwycięża wszelkie przeszkody. Woyna i wynikłe z niey nieszczęścia, zniszczenie majątków i związków towarzyskich, zgoła wszystkie od roku 1821 istniejące rozprzężenia, niemogły zniechęcić rządu dbałego o nasze szczęście. Dwa dywany połączone na jeneralnem zgromadzeniu w Jassach i Bukareście, radzą z doyrzałą rozwagą o nayważnieyszych sprawach kraju. — Milicya narodowa, nie liczna wprawdzie, lecz godna wspomnienia, przez swoje postępowanie i karność zwraca na siebie uwagę ogółu, który szczęśliwy i dumny jest ztąd, że niezawiśł już od garstki albańskiego żołdactwa. — Wzdłuż Donaju zaprowadzone są kwarantany, które zapowiadają, że z czasem staną się mieyscem wolnego i korzystnego handlu. Znaczna liczba Bulgarów osiadła na naszych gruntach leżących odłogiem, przykład ich pracowitości równie jak wywóz, uwolniony od dawnieyszych ścieśnień ożywią gorliwość i pilność krajowców. Piękne lasy, pokrywające wierzchołki i pochyłości gór naszych, niebędą już wystawione na cięcia łupieskiey siekiery. — Nasze miasta ponad lewym brzegiem Dunaju, których szańce kosztowały nas tak wielkie summy, tyle drogiego materyału i uciążliwey pracy, wznoszą się prędko nad wały, a twierdze zostaną zniesione, ażeby już

nigdy nie powstały. Dwa pisma publiczne, wychodzące w języku przodków naszych, obznajmiają nas ze wszystkiém, co należy do ulepszenia i ustalenia przyszłego losu naszego. Jak tylko ustanowione będzie prawo publiczne, przestaną nasze ziemie bydź podobnemi do wyschłego łoża potoku. Iluż to zmianom nie uległa ta stara Dacya, wystawiona na przechód woyska wszystkich narodów od Trajana i Decybalda aż do Stefana Wielkiego, od tego zaś, aż do naszych czasów! Ofiary jeograficznego swego położenia, elekcyi, nagłych wysileń, po których nastawało zwykłe wycieńczenie. Multany i Wołoszczyzna, zaczynają teraz kwitnąć na nowo. Jeżeli nam jeszcze pozostaje co do życzenia, to chyba to, ażeby oświecenie ludu uczyniło równy postęp z innemi reformami. Nieliczne szkoły, jakie posiadamy, niedźwignęły się jeszcze ze swego upadku. Od ołtarza aż do strzechy poziomey wszystko potrzebuje religijnego i narodowego oświecenia. Bez tego nasze instytucye niemiałyby wewnętrzney rękoymi trwałości. Organizacya woyska nie jest w tym przypadku. Wielka liczba młodzieży, która niedawno w miękkości i próżnowaniu czas przepędzała, porzuciła teraz życie zniewieściałe; zbiera się ona pod hasłem narodowém i to ma mocny wpływ na duszę i ciało. Lecz cóż się stanie z przyszłém pokoleniem? Mamyż jeszcze dłużey wysyłać nasze dzieci z oyczyzny, ażeby się usposobiły do przyszłego powołania? Powszechnem więc bydź musi życzeniem, ażeby w Jassach, Bukareście, Botochanie i Krajowie, założone były gymnazya, a prócz tych i stosowna liczba szkół elementarnych.

## WŁOCHY.

RZYM 15 Lutego.

— Obecności woysk austryackich w naszem mieście winni jesteśmy utrzymanie ciągłey spokoyności. Wszędzie gdzie one nie wkroczyły, współcześnie z woyskiem papieskiem, zdarzały się mniey lub więcey znaczące zajścia. Wszystkim cudzoziemcom wszelkich stanów i w jakimkolwiek bądź celu tu przybywającym, objawiono rozkaz oddalenia się; rozkaz ten dotknął szczególniey średnie i pracujące klassy. Wszyscy będący tu zagraniczni uczniowie uniwersytetu są objęci tym rozkazem, zarządzono także zamknięcie otworzonego ledwo uniwersytetu, a professorom jako szczególną łaskę, dozwolono odbywać w domu prelekcye dla tuteyszych. Dawne przysłowie: *Bononia docet*, w krótce już nie będzie mogło bydź zastósowane. Zdaje się jednak, że przed kilku dniami, kardynał Albani i dowódca austryacki, wysłali razem pięciu gońców. Broszura pod tytułem: »Rozmowy o wypadkach dziennych w roku 1831« bez mieysca druku, lecz która wyszła w Pessaro, jest przypisana xciu Canosa, zgadza się bowiem z jego widokami wyrzeczonemi w gazecie modeńskiey p. t. *Głos prawdy*. Powszechnie rozszerzona wieść niesie, że xiąże, który po wywołaniu z Neapolu mieszkał po większey części w modeńskiem, jest przeznaczony na dyrektora policyi w legacyah.

## PORTUGALIA.

LIZBONA 11 Stycznia.

— Podług listów z nadgranicy hiszpańskiey, władzę mieyskie aresztują ciągle osoby, wzniecające nieufność do korpusu obserwacyinego hiszpańskiego; aresztowanych liczba bardzo wielka, a wielu uniknęło uwięzienia przez szybką ucieczkę. Wskutek tych wiadomości, w stolicy objawia się pewne nieukontentowanie; dla przytłumienia takowego gazeta nadworna zamieszcza często wyjątki z gazety madryckiey przedrukowane z *Quotidienne*, że mocarstwa europeyskie bardzo przychylneDon Miguelowi, i że w krótce przybędzie do Tagu eskadra, dla poparcia jego sprawy. Don Miguel przybywa bardzo często z Queluz do miasta; dnia 1. przybył do pałacu Bemposta, dnia 2. znaydował się na uroczystości kościelney w kaplicy Atnea, a wczoray udał się do kościoła Sty Łucyi gdzie także obchodzono uroczyste święto. Infant był i dziś spodziewany w stolicy, lecz przybyły statek parowy z Londynu z depeszami od ajenta w Londynie pana Bibeiro Saraiva zatrzymał Don Miguela w Queluz. Wskutek otrzymanych wiadomości, które się podobno ściągały do wyspy Madeiry, odbyła się natychmiast radę ministrów; a po niey wysłano szybko płynący statek z depeszami do gubernatora tey wyspy. Przez użycie surowych środków przy ściąganiu przymuszaney pożyczki, rząd zebrał cokolwiek pieniędzy, i wypłacił zaległe pensye niektórych urzędników za lipiec sierpień i wrzesień 1830 r.

## DONIESIENIE TEATRALNE

W przyszły wtorek to jest: dnia 13 marca 1832. na benefis *Pawła Felicyana Miłkowskiego* dane będzie nowe dzieło sceniczne w pięciu porach pod tytułem Saint-Clair ułożone przez tegoż Miłkowskiego z romansu angielskiego pod napisem St-Clair — albo Wygnańcy na wyspie Barra.